

Popularnonaukowe streszczenie projektu

Cykliczne wahania aktywności gospodarczej w ramach cykli koniunkturalnych mogą w dużym stopniu wynikać z wahań nastrojów podmiotów gospodarczych dotyczących obecnego i przyszłego postrzegania sytuacji ekonomicznej, przy czym kształtowanie się nastrojów nie musi mieć uzasadnienia w zmianie czynników o charakterze fundamentalnym. Pomysł ten wywodzi się od Pigou (1927) i Keynes'a (1936), którzy twierdzili, że fale optymizmu lub pesymizmu mogą wpływać na bieżącą sytuację makroekonomiczną. Przez wiele lat modele makroekonomiczne w dużej mierze ignorowały rolę takich czynników w kształtowaniu cykli koniunkturalnych. Najnowsza literatura próbuje jednak sformalizować i skwantyfikować wpływ wahań nastrojów. Głównym celem naszego projektu jest zbadanie roli nastrojów w determinowaniu cykli koniunkturalnych i, w szczególności, ich międzynarodowej współzależności. W szczególności formułujemy następujące pytania badawcze:

1. W jakim stopniu wahania nastrojów determinują cykl koniunkturalny w Polsce i strefie euro?
2. W jakim stopniu przenoszenie się cykli koniunkturalnych z dużej, zamkniętej (strefa euro) do sąsiedniej małej, otwartej gospodarki (Polska) wynika z fluktuacji nastrojów w dużej gospodarce?
3. Wahania których nastrojów są ważniejsze – dotyczących podażowej czy popytowej strony gospodarki?
4. Czy zmiany nastrojów przenoszą się pomiędzy krajami bezpośrednio (tzn. nastroje w dużej gospodarce wpływają na nastroje w małej gospodarce i w związku z tym na cykl koniunkturalny w tej drugiej) czy pośrednio (to znaczy nastroje mają wpływ na cykl koniunkturalny w dużej gospodarce i przenoszą się do małej gospodarki za pośrednictwem handlu zagranicznego)?

O dużej wadze stawianych przez nas pytań badawczych decydują w naszej ocenie dwa czynniki. Po pierwsze, dane makroekonomiczne jasno wskazują, że wahania gospodarcze między krajami są silnie skorelowane, co pozwala wnioskować o przenoszeniu się cykli koniunkturalnych pomiędzy poszczególnymi krajami. Po drugie, literatura przedmiotu ma problem z jednoznacznym wyjaśnieniem, skąd pochodzi taka wysoka międzynarodowa korelacja cykli.

Proponowany przez nas projekt zostanie podzielony na dwa podprojekty. Pierwszy z nich będzie miał charakter w dużym stopniu empiryczny. W podprojekcie tym chcemy zastosować podejście oparte na ekonometrycznej analizie danych, tak by empirycznie ocenić rolę wahań nastrojów w kształtowaniu cyklu koniunkturalnego.

Drugi podprojekt będzie bazował na modelu teoretycznym. W tej części skonstruujemy model cyklu koniunkturalnego z dwoma krajami uwzględniający dodatkowo rolę nastrojów podmiotów gospodarczych. Obydwa podejścia będą wykorzystane do udzielania odpowiedzi na sformułowane pytania badawcze i lepsze zrozumienie roli nastrojów w kształtowaniu cyklu koniunkturalnego.